

PRESUDA SUDA

20. veljače 1979.(*)

„Oslobađanje jamstva”

U predmetu 122/78,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio Tribunal administratif de Paris (Upravni sud u Parizu, Francuska), u postupku koji se vodi pred tim sudom između

SA Buitoni

i

Fonds d'orientation et de régularisation des marchés agricoles,

o valjanosti i tumačenju članka 3. Uredbe Komisije br. 499/76 od 5. ožujka 1976. o izmjeni Uredbe br. 193/75 o utvrđivanju zajedničkih detaljnih pravila za primjenu sustava uvoznih i izvoznih dozvola i potvrda o utvrđivanju unaprijed za poljoprivredne proizvode [neslužbeni prijevod] (SL L 59, str. 18.),

SUD,

u sastavu: H. Kutscher, predsjednik, J. Mertens de Wilmars i Mackenzie Stuart, predsjednici vijeća, A. M. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keefe, G. Bosco i A. Touffait, suci,

nezavisni odvjetnik: F. Capotorti,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Presudom od 22. ožujka 1978. Tribunal administratif de Paris (Upravni sud u Parizu, Francuska) uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u prethodno pitanje o valjanosti i tumačenju članka 3. Uredbe Komisije br. 499/76 od 5. ožujka 1976. o

izmjeni Uredbe br. 193/75 od 17. siječnja 1975. (SL L 25, str. 10.) o utvrđivanju zajedničkih detaljnih pravila za primjenu sustava uvoznih i izvoznih dozvola i potvrda o utvrđivanju unaprijed za poljoprivredne proizvode [neslužbeni prijevod] (SL L 59, str. 18.).

- 2 Iz presude kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da je tužitelju u glavnom postupku, koji je, podložno polaganju jamstva, dobio uvozne dozvole za određenu količinu koncentrata rajčice podrijetlom iz trećih zemalja i uvezao tu robu tijekom razdoblja valjanosti dozvola, odlukom francuske interventne agencije odbijeno oslobađanje jamstva uz obrazloženje da toj agenciji nije dostavio potreban dokaz o uvozu u roku utvrđenom u članku 3. Uredbe br. 499/76.
- 3 Tužitelj je pred nacionalnim sudom, kojemu je podnio tužbu protiv te odluke, istaknuo nevaljanost članka 3. Uredbe br. 499/76 osobito zbog povrede načela proporcionalnosti te je tvrdio da se taj članak protivi svrsi i duhu sustava jamstava Zajednice.
- 4 S obzirom na ta razmatranja nacionalni je sud zatražio od Suda donošenje prethodne odluke o valjanosti i tumačenju gore navedenog članka.
- 5 Na temelju Uredbe Komisije br. 193/75 od 17. siječnja 1975. izdavanje uvoznih ili izvoznih dozvola nacionalnih interventnih agencija uvjetovano je polaganjem jamstva kojim se, kako je navedeno u šestoj uvodnoj izjavi te uredbe, osigurava ispunjavanje obveze uvoza ili izvoza tijekom razdoblja valjanosti dozvola.
- 6 Iz odredaba članka 17. stavka 2. uredbe proizlazi da oslobađanje jamstva podliježe podnošenju dokaza o ispunjavanju carinskih uvoznih ili izvoznih formalnosti, koji se u skladu s pravilima utvrđenima u stavku 3. tog članka pruža predočavanjem primjerka br. 1 dozvole koju je ovjerio ured u kojem su ispunjene formalnosti.
- 7 U skladu s člankom 18. stavkom 1. uredbe jamstvo se oslobađa „odmah nakon pružanja dokaza iz članka 17. stavaka 2. i 3.” [neslužbeni prijevod]
- 8 U skladu s člankom 18. stavcima 2. i 3. te uredbe cijelo jamstvo izgubljeno je ako je neto količina uvoza ili izvoza manja od 5 % neto količine navedene u dozvoli, pri čemu države članice mogu osloboditi jamstvo proporcionalno količinama proizvoda, koje su jednake tom postotku ili veće od njega, za koje su pruženi dokazi iz članka 17. stavaka 2. i 3.
- 9 Člankom 3. Uredbe br. 499/76 članku 18. Uredbe br. 193/75 dodan je stavak 4. u skladu s kojim je jamstvo izgubljeno ako dokazi nisu dostavljeni u roku od šest mjeseci nakon isteka dozvole, osim u slučaju više sile.
- 10 Iz treće uvodne izjave Uredbe br. 499/76 proizlazi da je ta odredba uvedena „zbog administrativne učinkovitosti.” [neslužbeni prijevod]

- 11 Tužitelj je u glavnom postupku osobito tvrdio da se načelu proporcionalnosti protivi primjena iste sankcije za neispunjavanje obveze uvoza, koja se nastoji osigurati jamstvom, i za običnu odgodu podnošenja dokaza o ispunjavanju obveze koja je izvršena pravilno i u propisanom roku.
- 12 Komisija u svojim pisanim očitovanjima tvrdi da je članak 3. Uredbe br. 499/76 opravdan činjenicom da je prije njegova uvođenja do gubitka jamstava dolazilo nakon isteka rokova koji su se razlikovali od jedne države članice do druge, što je dovodilo do diskriminirajućeg postupanja s gospodarskim subjektima i narušavanja sustava jamstava, pri čemu je svrha tog sustava omogućiti Zajednici da ima točna saznanja o situaciji na tržištu.
- 13 Osim toga, na administrativnoj razini postojala je potreba za utvrđivanjem roka za konačno zatvaranje spisa.
- 14 Međutim, Komisija je u usmenom postupku istaknula i važnost neformalne uloge koju u okviru sustava uvoznih i izvoznih dozvola ima podnošenje dokaza gospodarskih subjekata o ispunjavanju uvoznih ili izvoznih transakcija nadležnim nacionalnim tijelima, u obliku primjerka br. 1 dozvole koju je ovjerio ured u kojem su ispunjene carinske formalnosti.
- 15 Samo na taj način nacionalne agencije i, preko njih, tijela Zajednice mogu točno saznati broj transakcija koje su stvarno provedene na temelju dozvola.
- 16 Kad je riječ o problemu proporcionalnosti, valja ispitati prekoračuje li sankcija utvrđena u članku 3. Uredbe br. 499/76 za nepoštovanje roka za podnošenje dokaza koji je propisan tom odredbom ono što je primjereno i potrebno za ostvarivanje željenog cilja.
- 17 Valja podsjetiti u tom pogledu, prvo, kako proizlazi iz šeste uvodne izjave Uredbe br. 193/75, da je cilj sustava jamstava osigurati ispunjavanje dobrovoljno preuzete obveze uvoza ili izvoza tijekom razdoblja valjanosti dozvole koja je izdana u tu svrhu.
- 18 Kako je već navedeno, na temelju članka 18. stavaka 2. i 3. te uredbe sankcija utvrđena za povredu te obveze u biti je proporcionalna stupnju neispunjavanja.
- 19 Drugo, odredbama članka 3. Uredbe br. 499/76, koji se temelji na „administrativnoj učinkovitosti”, predviđen je ne samo rok u kojem se trebaju pružiti ti dokazi, već i potpuni gubitak jamstva u slučaju nepoštovanja tog roka.
- 20 Ta paušalna sankcija, koja se primjenjuje na znatno manje ozbiljnu povredu od neispunjavanja obveze koja se nastoji osigurati samim jamstvom te koja se kažnjava u biti proporcionalnom sankcijom, stoga se mora smatrati pretjeranom u odnosu na ciljeve administrativne učinkovitosti u okviru sustava uvoznih i izvoznih dozvola.
- 21 Iako je, s obzirom na neugodnosti uzrokovane zakašnjelim podnošenjem dokaza, Komisija imala pravo uvesti rok utvrđen u članku 3. Uredbe br. 499/76 za pružanje

dokaza, nepoštovanje tog roka trebalo je kazniti samo sankcijom koja je bitno manje nepovoljna za zainteresirane osobe od potpunog gubitka jamstva i koja je bolje prilagođena praktičnim učincima takvog propusta.

- 22 Čak i ako se zbog administrativne učinkovitosti zahtijeva da spisi ne ostanu otvoreni unedogled, valja međutim napomenuti da je nepoštovanje tog roka iznimno jer se ono protivi samim interesima predmetnog izvoznika ili uvoznika, koji uobičajeno traži oslobađanje svojeg jamstva što je prije moguće.
- 23 Stoga na pitanje koje je uputio nacionalni sud valja odgovoriti da je članak 3. Uredbe br. 499/76 nevaljan.

Troškovi

- 24 Troškovi Komisije Europskih zajednica, koja je podnijela očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se.
- 25 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

odlučujući o pitanju koje je presudom od 22. ožujka 1978. uputio Tribunal administratif de Paris (Upravni sud u Parizu, Francuska), odlučuje:

Članak 3. Uredbe Komisije br. 499/76 od 5. ožujka 1976. je nevaljan.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg u 20. veljače 1979.

[potpisi]

* Jezik postupka: francuski